

Poster: Forvaltning af kronvildt (*Cervus elaphus*) på Sjælland: Hvordan inddrager man de lokale aktører?

Niels Kanstrup,¹ Rita Merete Buttenschøn, Kristian Stenkjær, Palle Madsen & Anders Jensen

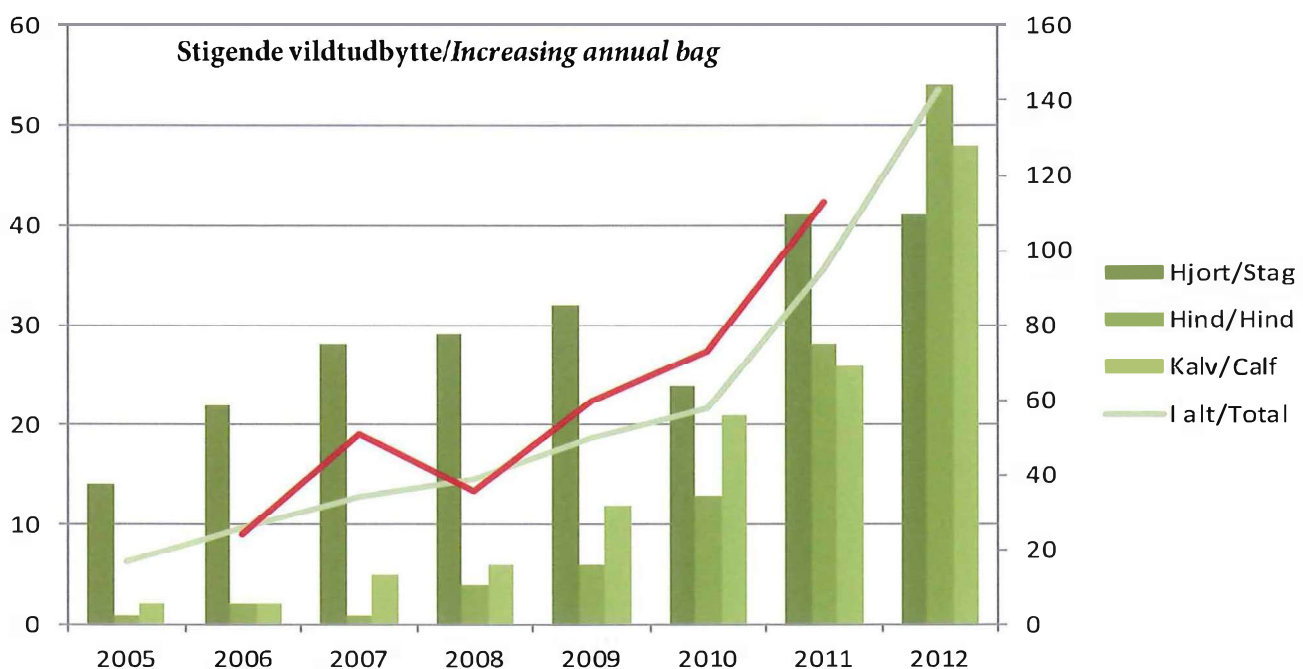
Krondyr (*Cervus elaphus*) blev udryddet fra den fri natur på Sjælland i 17-1800-tallet. I 1970-erne dukkede en bestand op på Nordsjælland som resultat af dyr, der undslap fra en hegning i Tisvilde. Den har siden udviklet sig til 300-400 dyr. I 1990'erne opstod på samme måde en bestand på Vestsjælland (Åmosen), og over de sidste ca. 10 år har en bestand etableret sig på Sydsjælland omkring Haslev. Samlet er den sjællandske forårsbestand i 2013 skønnet til 1.300 dyr, og der er i alle delbestande tale om en konstant tilvækst. Dette kommer til udtryk i det årlige udbytte, som det fx ses af figuren fra Vestsjælland (Figur 1). Bl.a. ses hvordan jægerne gennem de seneste år er slået over på en betydeligt mere balanceret afskydning, så der skydes relativt flere hinde og kalve nu end tidligere. De stigende bestande og den øgede udbredelse rummer en række muligheder og udfordringer. Til mulighederne hører dyrenes værdi som en del af den oprindelige danske biodiversitet, deres jagtlig værdi, oplevelsesmulighederne samt dyrenes bidrag til naturpleje

gennem græsning. Til udfordringerne hører især krondyrenes potentielle skadeeffekt på land- og skovbrug samt risikoen for påkørsler i trafikken.

Projektet til forvaltning af den stigende bestand af kronvildt på Sjælland har som formål at udvikle redskaber til forvaltningen af det sjællandske kronvildt. Projektet gennemføres af Skov & Landskab, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet og finansieres af 15. Juni Fonden. En stor del af projektet er inddragelse af de lokale aktører. Dette sker ved brug af virkemidler som fx: 1. Løbende kontakt til lokale nøglepersoner, der færdes på kronvildtdistrikter. 2. Inddragelse af en koordineringsgruppe. 3. Dialog med hjortevildtgrupper og kronvildtlaug. 4. Arrangement af stormøder og ekskursioner for alle interesserede. 5. Udsending af information til og dialog med et fast netværk på ca. 200 lokalpersoner. 6. Gennemførelse af demonstrationsforsøg i samarbejde med praktikere.

Projektet konkluderer foreløbigt, at der er stor forskel på effekten af de forskellige virkemidler. Ved udvælgelse af én gruppe af interessenter er det vigtigt at være opmærksom på andre mulige grupper. Brug af frivillige repræsentanter giver ikke sikkerhed for, at det underliggende netværk inddrages. Email- og internetbaseret kommunikation med store grupper har begrænset gennemslagskraft. Direkte, personlig kontakt til lokale ildsjæle rummer et stort potentiale for at opnå videndeling og distribution af information. Demonstrationsforsøgene udgør en vigtig platform for at understøtte udvikling, dokumentation, formidling og implementering af nye og bedre forvaltningsmetoder i praksis.

Posteren omhandler disse erfaringer med udgangspunkt i et resumé over krondyrbestandens udvikling samt mulighederne og udfordringerne i artens tilbagevenden på fri vildtbane på Sjælland.

Figur 1. Udbyttet i Vestsjælland oplyst af de lokale lav. Rød linje: Det officielle udbytte i Kalundborg og Holbæk Kommuner. Annual bag of Red Deer in West Zealand based on data from local deer clubs. Red line: Official bag in the two municipalities Kalundborg and Holbæk.

¹ Skov & Landskab, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet. E-mail: nk@ign.du.dk

Foto 1 (øverst/ top) Kron dyrkalv - et symbol på den stigende og ekspanderende bestand på Sjælland. Foto: Hilmer og Koch, Naturfotografi.
Red deer calf - a symbol of the increasing and expanding population in Zealand.

Foto 2 (nederst/ bottom). Demonstration af skovrejsning under højt vildttryk. En vigtig komponent i dialogen med lokale aktører er afholdelse af ekskursioner til konkrete værkstedsområder Foto: Niels Kanstrup *Field demonstration of forest regeneration in areas with high deer densities. Excursions to workshop spots are important to ensure the dialogue with local stakeholders.*

